

Statistiska centralbyrån

Revisionsrapport – Årsredovisning 2017

Rikskontrollen har granskat Statistiska centralbyråns (SCB) årsredovisning, daterad 2018-02-20. Syftet har varit att bedöma om:

- årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande regelverk,
- den ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet, finansiering och finansiella ställning,
- resultatredovisningen är förenlig med övriga delar, samt om
- ledningen efterlevt de föreskrifter som är tillämpliga för användning av anslag och inkomster, samt
- huruvida det framkommit något som tyder på att ledningen inte följt förordningen om intern styrning och kontroll i sin bedömning av intern styrning och kontroll.

Vi har införskaffat en förståelse av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen för att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår förståelse av den interna kontrollen är därmed begränsad och syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll. De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat under revisionen och som bedömts vara tillräckligt viktiga att rapportera till ledningen.

Rikskontrollen har avgivit en revisionsberättelse med modifiering. Vi har lämnat ett uttalande med reservation avseende ledningens efterlevnad av avgiftsförordningen (1992:191) och vill fästa ledningens uppmärksamhet på nedanstående.

Rikskontrollen önskar information senast 2018-05-04 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

SCB har inte uppnått målet full kostnadstäckning för två avgiftsområden

SCB bedriver verksamhet som finansieras med avgifter i enlighet med 4-5 och 15 §§ i förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån. Verksamheten ska enligt 5 § i avgiftsförordningen (1992:191) bedrivas med full kostnadstäckning vilket innebär att avgifterna ska sättas så att den långsiktiga självkostnaden täcks inom ett eller

några års sikt. Enligt myndighetens regleringsbrev ska avgiftsverksamheten delas in i tre områden. Officiell statistik, Övriga uppdrag och Tjänsteexport.

I verksamheten Officiell statistik, där kunderna är andra statliga myndigheter, uppgår det ackumulerade underskottet vid utgången av 2017 till 50,7 mnkr. Detta motsvarar ca 37 % av årets intäkter på 135,4 mnkr. Årets resultat uppgick till -2,3 mnkr vilket då ökade på det ackumulerade underskottet något. Riksrevisionen bedömer att SCBs förutsättningar för att hämta in det ackumulerade underskottet är beroende av kraftigt ökade avgifter som då drabbar andra statliga myndigheter alternativt omfattande nedskärningar av SCBs kostnader på området.

För Övriga uppdrag redovisar SCB vid utgången av 2017 ett ackumulerat överskott på 65,8 mnkr vilket utgör ca 22 % av årets intäkter på 305,6 mnkr. Årets resultat var -15,9 mnkr vilket minskade det ackumulerade överskottet från 81,8 mnkr till 65,8 mnkr. De största intäkterna i avgiftsområdet kommer från statliga myndigheter följt av kunder från privat sektor och kommuner och landsting. Riksrevisionen bedömer att det är av stor vikt att SCB löpande följer upp att det inte genereras nya överskott på området. Det är särskilt viktigt att överuttag inte sker från kunder i privat sektor. Riksrevisionen bedömer även att SCB bör följa upp och redovisa de satsningar som görs för att komma till rätta med överskottet och som beskrivs i årsredovisningen. I styrningen och uppföljningen är det centralt att säkerställa att offentliga kunder och privata kunder hanteras likvärdigt i termer av hur myndighetens satsningar genererar nytta för dem, både ekonomiskt och kvalitetsmässigt. Enligt uppgift arbetar SCB löpande för att säkerställa detta genom att göra en bedömning av de insatser som finansieras av överskottet från övriga uppdrag om dessa generellt gagnar den berörda kundgruppen. Specifika insatser riktade till en viss kundgrupp hanteras sedan inom kalkylerna/avtalen för dessa kunder. Genom enhetlig hantering av SCBs produktionskalkyler och särskilda satsningar för övriga uppdrag arbetar SCB för att offentliga kunder och privata kunder ska hanteras likvärdigt.

Riksrevisionen konstaterar att SCBs avgiftsområde Officiell statistik svårligen kommer uppnå det i 5 § avgiftsförordningen reglerade ekonomiska målet på full kostnadstäckning inom några års sikt.

I årsredovisningen 2017 på sidorna 36-37 har SCB beskrivit bakgrunden till de ackumulerade resultaten och de hittills planerade åtgärderna för att uppnå målet på full kostnadstäckning. Riksrevisionen bedömer att det råder stor osäkerhet avseende tidshorizonten för när dessa åtgärder kan få full effekt och nå full kostnadstäckning.

Det bör även poängteras att SCB inte har brutit mot 25 a § avgiftsförordningen (1992:191) om när förslag om disposition av över-/underskott ska anmälas till regeringen.

SCB har även haft samråd med Ekonomistyrningsverket om storleken på avgifterna enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191).

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar även i år SCB att vidareutveckla de planerade åtgärderna för att komma tillrätta med det ackumulerade underskottet inom området Officiell statistik. Om åtgärderna inte bedöms lösa det ackumulerade underskottet inom några års sikt rekommenderar vi att SCB överväger behovet av att hemställa till regeringen om hur det ekonomiska målet för avgiftsområdet Officiell statistik ska formuleras.

Riksrevisionen rekommenderar SCB att fortsätta med att löpande följa upp samt redovisa hur de planerade satsningarna inom området Övriga uppdrag minskar det ackumulerade överskottet.

Riksrevisionen rekommenderar även SCB att fortsätta med att löpande följa upp samt redovisa hur de planerade satsningarna inom området Övriga uppdrag påverkar offentliga respektive privata kunder.

Ansvarig revisor Cristopher Grahl har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Klara Soma har varit föredragande

Cristopher Grahl

Klara Soma

Kopia för kännedom:

Regeringen

Finansdepartementet